

WYŻSZA SZKOŁA GOSPODARKI EUROREGIONALNEJ
IM. ALCIDE DE GASPERI W JÓZEFOWIE

WITOLD POKRUSZYŃSKI

FILOZOFIA BEZPIECZEŃSTWA

RECENZJA

prof. zw. dr hab. Tadeusz Jemioło
prof. zw. dr hab. Wojciech Łepkowski

KOMITET WYDAWNICZY

Magdalena Sitek
Sylwia Ćmiel
Sławomir Koźlak – korekta
Miłosz Ukleja – projekt okładki

ISBN 978 83 62753 26 0

Copyright by Wydawnictwo WSGE
Józefów 2013

Wydawnictwo Wyższej Szkoły Gospodarki Euroregionalnej
im. Alcide De Gasperi
05-410 Józefów
ul. Sienkiewicza 2
tel./fax +48 022 789 19 03
www.wsge.edu.pl
wydawnictwo@wsge.edu.pl

PUBLIKACJA POWSTAŁA ZE ŚRODKÓW FINANSOWYCH
MINISTERSTWA NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO NA DZIAŁALNOŚĆ
STATUTOWĄ WYŻSZEJ SZKOŁY GOSPODARKI EUROREGIONALNEJ
IM. ALCIDE DE GASPERI W JÓZEFOWIE

SKŁAD, ŁAMANIE

Miłosz Ukleja

DRUK I OPRAWA

PHU Multikram

SPIS TREŚCI

WSTĘP	7
1. POJĘCIE, STRUKTURA I FUNKCJE OZOFII BEZPIECZEŃSTWA	9
1.2 Bezpieczeństwo jako najwyższa wartość ludzkości w XXI wieku.....	13
1.3 Miejsce bezpieczeństwa wśród wartości uniwersalnych.....	16
1.4 Filozoficzna definicja bezpieczeństwa.....	18
1.5 Współczesne funkcje filozofii bezpieczeństwa.....	19
2. BEZPIECZEŃSTWO WEDŁUG FILOZOFÓW STAROŻYTNYCH	22
2.1 Pojęcie bezpieczeństwa w poglądach filozofów starożytnych.....	22
2.2 Filozoficzne myśli Heraklita z Efezu i Hipiasza z Elidy.....	23
2.3 Filozofia Sokratesa.....	25
2.4 Filozofia Platona.....	27
2.5 Eudajmonia a bezpieczeństwo w myśli Arystotelesa.....	30
2.6 Filozoficzne myśli św. Aureliusza Augustyna.....	34
3. FILOZOFIA BEZPIECZEŃSTWA W OKRESIE ŚREDNIOWIECZA ..	37
3.1 Filozofia bezpieczeństwa św. Tomasza z Akwinu.....	37
3.2 Tomizm a koncepcja bezpieczeństwa średniowiecznej Europy.....	40
3.3 Thomas Hobbes i jego nauka o filozofii bezpieczeństwa.....	43
3.4 Znaczenie filozofii dwóch epok dla dziejów Europy i świata.....	45
3.5 Polscy filozofowie średniowiecza o bezpieczeństwie.....	50
4. FILOZOFIA BEZPIECZEŃSTWA W OKRESIE NOWOŻYTNYM	54
4.1 Historyczne i uniwersalne wartości bezpieczeństwa renesansu.....	55
4.2 Bezpieczeństwo w filozofii Oświecenia brytyjskiego.....	57
4.3 Bezpieczeństwo w filozofii Oświecenia francuskiego.....	61
4.4 Bezpieczeństwo w filozofii Oświecenia niemieckiego.....	66
4.5 Bezpieczeństwo w filozofii Oświecenia polskiego.....	73
5. MIEJSCE FILOZOFII BEZPIECZEŃSTWA WE WSPÓŁCZESNOŚCI ..	81
5.1 Główne nurty i problemy współczesnej filozofii bezpieczeństwa.....	81
5.2 Pacyfizm jako ideologia w kwestii bezpieczeństwa.....	84
5.3 Bezpieczeństwo oraz wojna i pokój w filozofii współczesnej.....	86
5.4 Filozofia systemów totalitarnych i demokratycznych.....	89
5.5 Interwencje militarne w bezpieczeństwie współczesnym.....	93

6. FILOZOFIA BEZPIECZEŃSTWA W UJĘCIU PRAGMATYCZNYM.....	97
6.1 Pragmatyzm a bezpieczeństwo.....	98
6.2 Filozofia bezpieczeństwa współczesności.....	99
7. WYZWANIA I ZAGROŻENIA XXI WIEKU.....	101
7.1 Wyzwania XXI wieku.....	101
7.1.1 Tworzenie nowego porządku międzynarodowego.....	101
7.1.2 Demokratyzacja bezpieczeństwa.....	102
7.1.3 Budowanie modelu bezpieczeństwa kooperatywnego.....	103
7.1.4 Współpraca wielostronna w umacnianiu pokoju.....	104
7.1.5 Nowa jakość w polityce zagranicznej.....	106
7.1.6 Budowanie modelu rozstrzygania konfliktów.....	108
7.1.7 Postęp w dziedzinie nowych technologii.....	110
7.1.8 Integracja i globalizacja.....	111
7.1.9 Rewolucja informacyjna.....	113
7.1.10 Nowa strategia w walce z terroryzmem.....	114
7.2 Zagrożenia XXI wieku.....	116
7.2.1 Wzrost terroryzmu światowego.....	116
7.2.2 Zagrożenia militarne.....	117
7.2.3 Proliferacja broni masowego rażenia.....	118
7.2.4 Przystępczość zorganizowana – transnarodowa.....	118
7.2.5 Konflikty etniczne w skali międzynarodowej.....	119
8. FILOZOFIA BEZPIECZEŃSTWA PERSONALNEGO ISTRUKTURALNEGO.....	121
8.1 Człowiek wobec współczesnych zagrożeń.....	121
8.2 Główne problemy filozoficzne bezpieczeństwa personalnego.....	123
8.3 Główne problemy filozoficzne bezpieczeństwa strukturalnego.....	126
8.4 Wybrane główne idee współczesnego bezpieczeństwa.....	131
8.4.1 Walka o trwały i sprawiedliwy pokój.....	132
8.4.2 Porządek społeczny i międzynarodowy.....	132
8.4.3 Rozbrojenie w walce o pokój i bezpieczeństwo.....	133
8.4.4 Tolerancja wielokulturowości.....	134
8.4.5 Prawa człowieka w filozofii bezpieczeństwa.....	134
8.4.6 Życie w świecie globalnym.....	135

ZAKOŃCZENIE.....	138
ZAŁĄCZNIK (pytania kontrolne).....	140
Bibliografia.....	143